

საჩუქრეთა წიგნი

სახელმწიფო აუდიტის სამსახური

სარეკომენდაციო წერილი

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ხელმძღვანელობას

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან
დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და
სოციალური დაცვის სამინისტროს 2019 წლის 31
დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო
პერიოდის კონსოლიდირებული ანგარიშგების
ფინანსური აუდიტის ანგარიში

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა,
შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრს
ქალბატონ ეკატერინე ტიკარაძეს

ქალბატონო ეკატერინე,

მოგესხენებათ, სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მიერ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შედეგად გაიცა პირობითი დასკვნა.

აუდიტი ჩატარდა უმაღლესი აუდიტორული ორგანოების საერთაშორისო სტანდარტების (ISSAI) შესაბამისად.

აუდიტის შედეგად გამოვლენილი ნაკლოვანებების საპასუხოდ, წარმოგიდგენთ ჩვენს რეკომენდაციებს და ხელმძღვანელობისთვის მნიშვნელოვან სხვა ინფორმაციას.

პატივისცემით,

ერეკლე მექვაბიშვილი

გენერალური აუდიტორი

ტერმინები და შემოკლებები	3
რეკომენდაციები	4
შიდა კონტროლის სისტემა	8
ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებული კორექტირებები (შეუსწორებელი უზუსტობები).....	9
საკონტაქტო ინფორმაცია	14

ტერმინები და შემოკლებები

ახალგორი – სსიპ – ახალგორის ბავშვთა სააღმზრდელო დაწესებულება.

დახმარების ცენტრი – სსიპ – საგანგებო სიტუაციების კოორდინაციისა და გადაუდებელი დახმარების ცენტრი.

დევნილთა სააგენტო – სსიპ – დევნილთა, ეკომიგრანტთა და საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის სააგენტო.

დასაქმების სააგენტო – სსიპ – დასაქმების ხელშეწყობის სახელმწიფო სააგენტო.

ინსტრუქცია – საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2014 წლის 31 დეკემბრის N429 ბრძანებით დამტკიცებული საბიუჯეტო ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის და ფინანსური ანგარიშგების შესახებ ინსტრუქცია.¹

რეგულირების სააგენტო – სსიპ – სამედიცინო და ფარმაცევტული საქმიანობის რეგულირების სააგენტო.

სამინისტრო – საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

სააგენტო – სსიპ – სოციალური მომსახურების სააგენტო.

საარსებო სააგენტო – სსიპ – საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის სააგენტო.

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო პერიოდის კონსოლიდირებული ანგარიშგების ფინანსური აუდიტის ანგარიში – წინა პერიოდის ფინანსური აუდიტის ანგარიში.

ფონდი – სსიპ – ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვისა და დახმარების ფონდი.

ცენტრალური აპარატი – საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ცენტრალური აპარატი.

ცენტრი – სსიპ – ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი.

წარდგენის საფუძვლები – ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის შესაფერისი საფუძვლები.

წამლის სააგენტო – სსიპ – წამლის სააგენტო.

¹ კონსოლიდირებული ვერსია (13.06.2019 – 20.02.2020).

რეკომენდაციები

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2019 წ. 31 დეკემბერს დასრულებული წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებით²

1.1 კონსოლიდაცია

ფაქტობრივი გარემოება	კონსოლიდაციის დროს კონტროლირებად ორგანიზაციებს შორის განხორციელებული ოპერაციები მთლიანად უნდა გამოირიცხოს და ანგარიშგება მომზადდეს ამ ოპერაციების გარეშე. ³ შესაბამისი კონტროლის მექანიზმების არარსებობის გამო, ფინანსური ანგარიშგების კონსოლიდაციისას, სამინისტროს მიერ არასრულადაა ელიმინირებული სისტემაში შემავალ ერთეულებს შორის ოპერაციები, კერძოდ, შიდა ჯგუფური ოპერაციების თანხა შეადგენდა – 101,678,438 ლარს, საიდანაც ელიმინირებულია მხოლოდ 62,893,554 ლარი. ⁴
მიზეზი	არ არსებობს სათანადო კონტროლის მექანიზმები, ფინანსური ანგარიშგების კონსოლიდაციისას, შიდაჯგუფური ოპერაციების და ნაშთების იდენტიფიცირებასთან დაკავშირებით.
გავლენა	კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში (ფორმა N2) გაზრდილია შემოსავალი და ხარჯი 38,784,884 ლარით.
რეკომენდაცია	სამინისტროს ხელმძღვანელობამ ანგარიშგების მომზადებასთან დაკავშირებით შეიმუშაოს და დანერგოს ისეთი კონტროლის მექანიზმები, რომლებიც უზრუნველყოფს შიდა ჯგუფური ოპერაციების იდენტიფიცირებას, საბალანსო ერთეულების მიერ განხორციელებული ოპერაციებისა და ნაშთების ურთიერთშედარებას და ფინანსური ანგარიშგების კონსოლიდაციისას აღნიშნული ოპერაციების/ნაშთების ელიმინირებას, შედეგად კი, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების უტყუარ და სამართლიან წარდგენას.
კომპონენტ(ებ)ი, რომელზეც გაიცა რეკომენდაცია შესასრულებლად	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

1.2 მოკლევადიანი მოთხოვნები და ვალდებულებები

ფაქტობრივი გარემოება	ცენტრალური აპარატსა და სააგენტოში ვერ დადასტურდა 30,036,747 ლარის ⁵ დებიტორული დავალიანების არსებობა და სისწორე, კერძოდ:) სააგენტოში დავალიანების დიდი ნაწილი წარმოქმნილია სახელმწიფო პროგრამების ზედამხედველობის ფარგლებში დაკისრებული საჯარიმო სანქციებით, რომელთაც ორგანიზაციები რიცხავენ ხაზინის ერთიან ანგარიშზე. იმ შემთხვევაში, თუ ორგანიზაციას საგადახდო დავალებაში
----------------------	--

² წინა პერიოდის აუდიტების შედეგად გაცემულ რეკომენდაციებზე რეაგირების შედეგები ასახულია „სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგის სისტემაში“ (<https://aris.sao.ge/>).

³ ინსტრუქციის მუხლი 39, პუნქტი 30.

⁴ გამონაკლისის გამოყენების შესაძლებლობა არ დასტურდება არც განმარტებით შენიშვნებში და არც სხვა წყაროებით.

⁵ ცენტრალური აპარატი - 1,705,568 ლარი და სააგენტო - 28,331,179 ლარი.

არ აქვს მითითებული დავალიანების წარმოქმნის საფუძველი ან არ არის საგადახდო დავალება წარმოდგენილი სააგენტოში, ხაზინის ამონაწერით ვერ ხერხდება იმ დავალიანების იდენტიფიცირება, რომლის დაფარვის მიზნითაც განხორციელდა გადახდა. ამასთანავე, სააგენტოს განმარტებით, აღრიცხულია 2015 წლამდე წარმოშობილი 130 სამედიცინო დაწესებულების 5,000,000 ლარის დებიტორული დავალიანება, რომელთა დადასტურებაც ვერ ხერხდება, რადგან 2015 წლამდე არ გამოიყენებოდა ბუღალტრული პროგრამა და ვერ მოიძებნა აღნიშნული დავალიანებების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია.

ს) **ცენტრალურ აპარატში** აღრიცხული დავალიანებების დიდი წილი წარმოშობილია 2017 წლამდე, რომლებზეც არ არის განხორციელებული ინვენტარიზაცია და არ არის გაფორმებული შედარების აქტები.

სააგენტოს ფინანსურ ანგარიშგებაში 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აღრიცხულია 2010 წლამდე 6 პირის მიმართ წარმოშობილი 199,530 ლარის დებიტორული დავალიანება, რომლის წარმოშობის დამადასტურებელ დოკუმენტაციას სააგენტო არ ფლობს. ამასთანავე, ნაშთების რეალურობის დადგენის მიზნით, ორგანიზაციებთან არ გაფორმებულა ურთიერთშედარების აქტები, რაც ასახული იყო წინა პერიოდის ფინანსური აუდიტის ანგარიშში.

ცენტრალური აპარატის ფინანსურ ანგარიშგებაში 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აღრიცხულია 2004 წლიდან 2010 წლამდე წარმოქმნილი 4,413,295 ლარის კრედიტორული დავალიანება, რომლის წარმოშობის დამადასტურებელ დოკუმენტაციას სამინისტრო არ ფლობს ან არ არის იდენტიფიცირებადი კონკრეტული კრედიტორების დონეზე, რაც ასახული იყო წინა პერიოდის ფინანსური აუდიტის ანგარიშში.

ცენტრალურ აპარატში დავალიანების ნაშთების დასადასტურებლად კრედიტორთა რეესტრიდან შეირჩა 34 ორგანიზაცია, რომელთა მიმართ დავალიანება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 9,452,843 ლარს. დავალიანებების ხანდაზმულობის მოტივით შერჩეულ ორგანიზაციებთან არ არის გაგზავნილი დასტურის წერილები. აუდიტის ჯგუფის მიერ ალტერნატიული პროცედურებით⁶ დადასტურებულია 3 ორგანიზაციის დავალიანება – 2,518,252 ლარი. აღრიცხული დავალიანებების დიდი წილი წარმოშობილია 2017 წლამდე, რომლებზეც არ არის განხორციელებული ინვენტარიზაცია და არ არის გაფორმებული შედარების აქტები.

მიზეზი

დავალიანებების ნაწილი ხანდაზმულია, არ არის ჩატარებული ინვენტარიზაცია და შესაბამისად, არ არის გაფორმებული შედარების აქტები.

გავლენა

ზემოაღნიშნული საკითხები ზრდის ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლების მხრიდან როგორც ორგანიზაციის მდგომარეობის და საქმიანობის შედეგების, ასევე აქტივების მართვის ხარისხის და რესურსების გამოყენების არასწორი შეფასების რისკებს.

რეკომენდაცია

ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, აუცილებელია შეიქმნას სამუშაო ჯგუფი, რომელიც უზრუნველყოფს ცენტრალური აპარატისა და სააგენტოს ბალანსზე აღრიცხული მოთხოვნების და ვალდებულებების ინვენტარიზაციის, ურთიერთშედარების აქტების გაფორმების, მათი რეალობის,

⁶ დოკუმენტური დადასტურება.

ხანდაზმულობის, ამოღების ალბათობის შესწავლას და შესაბამისი ღონისძიებების გატარებას, მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად.

კომპონენტ(ებ)ი, რომელზეც
გაიცა რეკომენდაცია
შესასრულებლად

სააგენტო და ცენტრალური აპარატი.

1.3 გრძელვადიანი აქტივები

ფაქტობრივი გარემოება

დევნილთა სააგენტოს და ცენტრალური აპარატის ფინანსურ ანგარიშგებაში ძირითადი აქტივების ანგარიშზე აღრიცხულია 8,962,226 ლარის⁷ ღირებულების საცხოვრებელი სახლები, რომლებზეც არ წარმოებს სათანადო ანალიზური აღრიცხვა და ვერ დადგინდა აღნიშნულ ნაშთზე კლასიფიკაციის სისწორე. კერძოდ, 7,929,637 ლარის შენობები დაშლილია ბინებად, არ იმიჯნება საკუთების უფლება ფიზიკურ პირსა და სახელმწიფოს შორის, ხოლო დარჩენილ შენობებზე სამინისტრომ საკადასტრო კოდეზი ვერ წარმოადგინა.

ცენტრალური აპარატის დაუმთავრებელი აქტივების ანგარიშზე აღრიცხული 3,634,200 ლარი წარმოადგენს საგრანტო პროექტის ფარგლებში დონორის მიერ ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშში „არაფინანსური აქტივების“ მუხლში ასახულ თანხას, რომლის დამადასტურებელ დოკუმენტაციას სამინისტრო სრულად არ ფლობს.

დევნილთა სააგენტოს, სააგენტოს და ცენტრალური აპარატის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხულია 637,176 ლარის⁸ ისეთი არამატერიალური აქტივები, რომლებიც პასუხისმგებელი პირის განმარტებით აღარ გამოიყენება და არ აკმაყოფილებს აქტივად აღიარების კრიტერიუმებს.

ცენტრალური აპარატის დაუმთავრებელი აქტივების ანგარიშზე აღრიცხულია 2013 წლამდე შესყიდული 530,834 ლარის პროექტების სამშენებლო სამუშაოები, რომლებიც პასუხისმგებელი პირის განმარტებით არ განხორციელებულა, არ არის განხილული მათი შემდგომი გამოყენების საკითხი, ხოლო 221,967 ლარის სამშენებლო სამუშაოები 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასრულებულია.

მიზეზი

ცენტრალურ აპარატში არ წარმოებს აქტივების სრული და ანალიზური აღრიცხვა. ასევე დევნილთა სააგენტოში, სააგენტოსა და ცენტრალურ აპარატში არ არის შეფასებული, აკმაყოფილებს თუ არა აქტივები აღიარების კრიტერიუმს.

გავლენა

ზემოაღნიშნული საკითხები ზრდის ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლების მხრიდან როგორც ორგანიზაციის მდგომარეობის და საქმიანობის შედეგების, ასევე აქტივების მართვის ხარისხის და რესურსების გამოყენების არასწორი შეფასების რისკებს.

რეკომენდაცია

) დევნილთა სააგენტოს და ცენტრალური აპარატის ხელმძღვანელობამ უზრუნველყოს აქტივების შესახებ სრული ინფორმაციის მოძიება (საკადასტრო კოდი, დამადასტურებელი დოკუმენტაცია და

⁷ დევნილთა სააგენტო - 355,887 ლარი და ცენტრალური აპარატი - 8,606,340 ლარი.

⁸ სააგენტო - 27,771 ლარი, დევნილთა სააგენტო - 22,240 ლარი და ცენტრალური აპარატი - 587,165 ლარი.

საკუთრების უფლების შესახებ ინფორმაცია), განახორციელოს ქონების სრული და ანალიზური აღრიცხვა შესაბამისი ფართების და ღირებულების მიხედვით, აღნიშნულის შეუძლებლობის შემთხვევაში კი, საკითხი განმარტოს ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში.

-) დევნილთა სააგენტოში, სააგენტოსა და ცენტრალურ აპარატში ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, აუცილებელია შეიქმნას სამუშაო ჯგუფი, რომელიც უზრუნველყოფს ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხული აქტივების ინვენტარიზაციას და შესწავლას, რამდენად აკმაყოფილებს მოცემული აქტივები აღიარების კრიტერიუმებს.

**კომპონენტ(ებ)ი, რომელზეც
გაიცა რეკომენდაცია
შესასრულებლად**

დევნილთა სააგენტო, სააგენტო და ცენტრალური აპარატი.

შიდა კონტროლის სისტემა

ფიზიკურ პირებზე

გადაფორმებული საცხოვრებელი
შენობები

დევნილთა სააგენტოს და ცენტრალური აპარატის ფინანსურ ანგარიშგებაში ძირითადი აქტივების ანგარიშზე აღრიცხულია 16,497,589 ლარის⁹ ღირებულების საცხოვრებელი სახლები, რომლებზეც სამინისტრო ფაქტობრივ კონტროლს არ ფლობს და საკუთრების უფლება საჯარო რეესტრში რეგისტრირებულია დევნილ და ეკომიგრანტ ბენეფიციარებზე.

რეკომენდაცია

ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მიზნით, დევნილთა სააგენტომ და ცენტრალურმა აპარატმა შეიმუშაონ ისეთი კონტროლის მექანიზმები, რომლებიც უზრუნველყოფს მხარეთა შორის ეფექტიან კომუნიკაციას და პირველადი დოკუმენტაციის და სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაციის დროულ მიმოცვლას.

კომპონენტ(ებ)ი, რომელზეც გაიცა
რეკომენდაცია შესასრულებლად

დევნილთა სააგენტო და ცენტრალური აპარატი.

⁹ დევნილთა სააგენტო - 4,630,436 ლარი და ცენტრალური აპარატი - 11,867,153 ლარი.

ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებული კორექტირებები (შეუსწორებელი უზუსტობები)

კონსოლიდაცია	კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ფორმა N2-ში წინა წლის ოპერაციებში ნაცვლად სამინისტროს სისტემისა (ჯგუფის), ასახულია მხოლოდ ცენტრალური აპარატის 2018 წლის ოპერაციები.
კომპონენტ(ებ)ი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.
შემცირებული მოკლევადიანი მოთხოვნები	სააგენტოს: - აღრიცხული აქვს საგადასახადო აქტივების ნაშთი, რომელიც 64,257 ლარით ნაკლებია შემოსავლების სამსახურის მიხედვით გადამხდელის პირადი ბარათის მონაცემებით არსებულ ნაშთზე. - არ აქვს აღრიცხული 2019 წელს შეცდომით გადარიცხული თანხებით წარმოშობილი მოთხოვნები, სულ 10,298 ლარი, რომელიც აღდგენილია ბიუჯეტში 2020 წელს. ცენტრალურ აპარატს: - კონტრაქტორი ორგანიზაციის მიმართ ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებების საფუძველზე დაკისრებული 972,782 ლარის ჯარიმა, ნაცვლად მოკლევადიანი აქტივებისა, აღრიცხული აქვს პირობითი აქტივების ანგარიშზე. - არ აქვს აღრიცხული 2 ორგანიზაციის მიმართ დაკისრებული პირგასამტეხლო, სულ 16,900 ლარი. დევნილთა სააგენტოს: - არ აქვს აღრიცხული საჯარიმო სანქციები 2 ორგანიზაციის მიმართ, რომელთაც დარღვეული აქვთ შესყიდვის ობიექტის მოწოდების ვადები, რაც ხელშეკრულების პირობის თანახმად ითვალისწინებდა პირგასამტეხლოს დაკისრებას, სულ 997,453 ლარს.
კომპონენტ(ებ)ი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა	სააგენტო, ცენტრალური აპარატი და დევნილთა სააგენტო.
გაზრდილი მოკლევადიანი მოთხოვნები	სააგენტოს: - აღრიცხული აქვს გაუქმებული სსიპ-ისგან გადმოცემული 203,945 ლარის ისეთი დებიტორული დავალიანება, რომლის წარმოშობის დოკუმენტაციას არ ფლობს. წარმოდგენილია მხოლოდ ორგანიზაციებთან დებიტორული დავალიანების დადასტურებისთვის გაგზავნილი წერილები, რომელთა პასუხად დავალიანება მათთან არ ირიცხება, ან დებიტორი ორგანიზაცია ლიკვიდირებულია და არ ჰყავს სამართალმემკვიდრე. აღნიშნული საკითხი ასევე ასახული იყო წინა პერიოდის ფინანსური აუდიტის ანგარიშში. - რევიზიის აქტის საფუძველზე დაკისრებული საჯარიმო სანქციების აღრიცხვისას არ არის გათვალისწინებული 2019 წლებში აღნიშნულ აქტებში შესული ცვლილებები, კერძოდ, აქტის ბათილად ცნობა და კორექტირება. ასევე, კონტროლის აქტების საფუძველზე დაკისრებული დავალიანება აღრიცხულია ორჯერ. შედეგად, დებიტორული დავალიანება გაზრდილია სულ 39,222 ლარით.

	ცენტრალურ აპარატს: - არ აქვს შემცირებული „მოთხოვნები წინასწარი ანგარიშსწორებით“ 2019 წელს შესრულებული სამუშაოს ღირებულებით, სულ 83,125 ლარი. - აღრიცხული აქვს საგადასახადო აქტივების ნაშთი, რომელიც 172,497 ლარით მეტია შემოსავლების სამსახურის მიხედვით გადამხდელის პირადი ბარათის მონაცემებით არსებულ ნაშთზე.
კომპონენტ(ებ)ი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა	სააგენტო და ცენტრალური აპარატი.
გრძელვადიანი აქტივები	ცენტრალურ აპარატს 2019 წლის 27 დეკემბერს მიღებული აქვს 34,957 ევროს ღირებულების არამატერიალური აქტივი, რომელიც მიღების დღის კურსის ნაცვლად აღიარებულია გადახდის დღეს მოქმედი კურსით, რის გამოც გაზრდილია არამატერიალური აქტივები 10,109 ლარით.
კომპონენტ(ებ)ი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა	ცენტრალური აპარატი.
ვალდებულებები	ცენტრალურ აპარატს გრძელვადიანი ფინანსური ვალდებულებების და კრედიტორული დავალიანებების ანგარიშზე აღრიცხული აქვს 2,396,943 ლარი, რომლის გადახდის ვადა იყო 2018 წლის 31 დეკემბერი. აღნიშნული დავალიანება არ არის დაფარული და წარმოადგენს მიმდინარე ვალდებულებას.
კომპონენტ(ებ)ი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა	ცენტრალური აპარატი.
გაზრდილი ხარჯი	დევნილთა სააგენტოს და ცენტრალურ აპარატს იმ ძირითად აქტივებზე, რომლებზეც საკუთრების უფლება საჯარო რეესტრში რეგისტრირებულია დევნილ და ეკომიგრანტ ბენეფიციარებზე (იხ. გრძელვადიანი აქტივების ნაწილი), 2019 წელს დარიცხულია ცვეთა, რომელიც შეადგენს 168,005 ლარს.¹⁰ სააგენტოს „არასაცხოვრებელი შენობების“ ანგარიშზე აღრიცხულ აქტივებზე დარიცხულია ცვეთა 1,7%-იანი განაკვეთით, ნაცვლად 1%-ისა. შედეგად, გაზრდილია „ძირითადი კაპიტალის მოხმარების ხარჯის“ მუხლი 136,521 ლარით.
კომპონენტ(ებ)ი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა	სააგენტო, დევნილთა სააგენტო და ცენტრალური აპარატი.
შემცირებული შემოსავალი და ხარჯი	სააგენტოს: - წინა წლებში გადარიცხული და ფაქტობრივ ხარჯში აღიარებული თანხები, რომლებიც მიმდინარე პერიოდში კლასიფიცირებულია როგორც აღსადგენი თანხა, აღრიცხულია მოთხოვნად, მოკორესპონდენტო ანგარიშად კი, გამოყენებულია ხარჯის ანგარიში – სულ 8,049,875 ლარი. აღნიშნული თანხებით შემცირებულია ფაქტობრივი ხარჯი და გაზრდილია წმინდა ღირებულების ანგარიში. 6 ორგანიზაციაზე გადარიცხულ თანხებსა და მიღება-ჩაბარების თანხებს შორის, კურსთაშორისი სხვაობის შედეგად მიღებული შემოსავალი

¹⁰ დევნილთა სააგენტო - 46,772 ლარი და ცენტრალური აპარატი - 121,233 ლარი.

ფაქტობრივად შეადგენს 100,399 ლარს, ხოლო ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულია 16,278 ლარი.

-)/ 6 ორგანიზაციაზე გადარიცხულ თანხებსა და მიღება-ჩაბარების თანხებს შორის, კურსთაშორისი სხვაობის შედეგად მიღებული ხარჯი ფაქტობრივად შეადგენს 121,320 ლარს, ხოლო ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულია 59,943 ლარი.
-)/ საჯარიმო სანქციები აღრიცხული აქვს მოთხოვნების ანგარიშზე, რომლის მოკორესპონდენტო ანგარიში ნაცვლად შემოსავლისა, არის ხარჯი, სულ 76,629 ლარი, ფიზიკური პირის კომპენსაციის თანხები კი, აღრიცხული აქვს ვალდებულებების ანგარიშზე, რომლის მოკორესპონდენტო ანგარიში ნაცვლად ხარჯისა, არის მოთხოვნის ანგარიში, სულ 10,808 ლარი.

კომპონენტ(ებ)ი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

სააგენტო.

სააღრიცხვო პოლიტიკა და ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები

სამინისტროს სააღრიცხვო პოლიტიკაში არ არის ასახული სპეციფიკურ ოპერაციებთან დაკავშირებული შიდა აღრიცხვის/ანგარიშგების წესები, ბუღალტრული აღრიცხვის ფორმები, მეთოდური მითითებები. აღნიშნული ასევე არ არის წარმოდგენილი ახსნა-განმარტებითი შენიშვნებში და არ არის გამჟღავნებული აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლების და ხარჯების აღრიცხვისათვის გამოყენებული შეფასების საფუძვლები.¹¹

სამინისტროს ახსნა-განმარტებითი შენიშვნებში არ აქვს ასახული:

-)/ ინსტრუქციის¹² შესაბამისად დადგენილი ინფორმაცია, რომელიც ეხება დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის და კონტროლის შესახებ განმარტებით შენიშვნებს. კერძოდ, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის შესახებ ინფორმაცია, როგორცაა, მთლიანი ანაზღაურება, სესხები და ა.შ.
-)/ სააღრიცხვო პოლიტიკა, რომელიც დაკავშირებულია საჯარიმო სანქციების აღრიცხვასთან, კერძოდ, სამინისტროს დაქვემდებარებული ორგანიზაციების ნაწილი გასაჩივრების შემთხვევაში, საჯარიმო სანქციებს აღრიცხავს პირობით აქტივებში, ხოლო სააგენტოს მიერ იგივე თანხა აღრიცხულია როგორც მოთხოვნა.
-)/ სააღრიცხვო პოლიტიკა, რომელიც დაკავშირებულია ჯანდაცვის პროგრამების ფარგლებში ხარჯის აღიარებასთან. კერძოდ, გაწეული სამედიცინო მომსახურების ხარჯად აღიარება არ ხდება ინსპექტირების დასრულებამდე და მიღება-ჩაბარების აქტის გაფორმებამდე, რაც იწვევს ოპერაციის ფაქტობრივი განხორციელების და ამ ოპერაციის ასახვის (ხარჯის აღიარების) საანგარიშგებო პერიოდებს შორის აცდენას. მაგალითად, საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამის ფარგლებში 2019 წელს სამედიცინო დაწესებულებების მიერ დაფიქსირებული მიწოდებული მომსახურების ჯამური ღირებულება, რომელთა ინსპექტირებაც 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არ იყო დასრულებული, შეადგენდა 275,117,677 ლარს, ხოლო რეფერალური მომსახურების პროგრამის ფარგლებში – 7,183,020 ლარს.¹³ სამედიცინო დაწესებულებებს დაფიქსირებული ჰქონდათ მომსახურება, რომელიც გაწეულია მიმდინარე პერიოდში, ხოლო მისი

¹¹ ინსტრუქციის მუხლი 24, პუნქტი 1, ქვეპუნქტი „ვ“.

¹² ინსტრუქციის მუხლი 52.

¹³ თანხაში შედის ასევე „რეფერალური მომსახურების“ სახელმწიფო პროგრამის მე-9 მუხლით გათვალისწინებული გამონაკლისი შემთხვევებიც.

დაზუსტება, ხარჯად და ვალდებულებებად აღიარება, ინსპექტირების შედეგად გაფორმებული მიღება-ჩაბარების აქტების საფუძველზე, განხორციელდება მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდში. აღნიშნულის თაობაზე ინფორმაცია არ არის გამჟღავნებული განმარტებით შენიშვნებში.

- J) ინფორმაცია იმ ძირითადი აქტივების შინაარსისა და დანიშნულების შესახებ, რომლებიც სამინისტროს შემენილი აქვს დევნილთა გრძელვადიანი საცხოვრებელი უზრუნველყოფის მიზნით. აღნიშნული ძირითადი აქტივების საბალანსო ღირებულება შეადგენს 127,719,247 ლარს,¹⁴ ხოლო დაუმთავრებელი ძირითადი აქტივებისა – 168,116 ლარს.
- J) ინფორმაცია 2019 წელს ჩამოწერილი 560,645,083 ლარის მატერიალური მარაგების შესახებ. ინსტრუქციის მიხედვით, ორგანიზაციამ ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში უნდა გაამჟღავნოს იმ მატერიალური მარაგების თვითღირებულება, რომელიც აღიარებულია მოცემული საანგარიშგებო პერიოდის ხარჯებად.¹⁵
- J) ინფორმაცია ისეთი აქტივების შესახებ, რომლებიც პირველადი შეფასებით არ აკმაყოფილებს აქტივად აღიარების კრიტერიუმს, კერძოდ, სააგენტოს ინვენტარიზაციის მუშა-ჯგუფის დასკვნის მიხედვით, ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხულია ძირითადი აქტივები, არამატერიალური აქტივები, მცირეფასიანი აქტივები, სატრანსპორტო საშუალებები, რომლებიც შემდგომი გამოყენებისთვის უვარგისია, ექსპლუატაციის ვადა გასული აქვს ან/და დაზიანებულია, ჯამური ღირებულებით – 1,186,349 ლარი. ცენტრალურ აპარატს კი, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აღრიცხული აქვს 121,285 ლარის მატერიალური მარაგები, რომლებიც სამინისტროს შეფასებით, შემდგომი გამოყენებისთვის გამოუსადეგარია.¹⁶
- J) ინფორმაცია სააგენტოს წინააღმდეგ 62 ფიზიკური პირის სასამართლო დავის შესახებ.

კომპონენტ(ებ)ი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

საცნობარო მუხლები

სამინისტროში არ არის შემუშავებული სააღრიცხვო პოლიტიკა შემდეგ საცნობარო მუხლებთან დაკავშირებით:

- J) ხარჯებში ჩამოწერილი მარაგები ექსპლუატაციაში;
- J) ექსპლუატაციაში მყოფი, ხარჯებში ჩამოწერილი გრძელვადიანი მცირეფასიანი აქტივები.

არსებული პრაქტიკით კი, ხარჯებში ჩამოწერილი მარაგები და ექსპლუატაციაში მყოფი, ხარჯებში ჩამოწერილი გრძელვადიანი მცირეფასიანი აქტივები სრულად არ არის გადატანილი საცნობარო მუხლების ანგარიშზე.

არ არის იდენტური ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებში წარმოდგენილი ჯამური და ნაერთ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი საცნობარო მუხლების მონაცემები.

ცენტრალურმა აპარატმა ვერ წარმოადგინა დეტალური ინფორმაცია 5,002,527 ლარის ამორტიზებული ძირითადი აქტივების და 3,811,348 ლარის

¹⁴ ცენტრალური აპარატი - 61,911,004 ლარი და დევნილთა სააგენტო - 65,808,243 ლარი.

¹⁵ ინსტრუქციის მუხლი 157, პუნქტი 1, ქვეპუნქტი „დ“.

¹⁶ ინსტრუქციის მუხლი 17, პუნქტი 1, ქვეპუნქტი „დ“.

	ექსპლუატაციაში მყოფი ხარჯებში ჩამოწერილი გრძელვადიანი მცირეფასიანი აქტივების შესახებ.
კომპონენტ(ებ)ი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.
ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგება	ბიუჯეტის და ფაქტობრივი თანხების შედარების ანგარიშგებაში წარმოდგენილი დამტკიცებული ბიუჯეტი არ არის შესაბამისობაში „საქართველოს 2019 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ კანონით დამტკიცებულ პარამეტრებთან, კერძოდ, ხარჯების მუხლში ასახულია 3,977,188,833 ლარი, ნაცვლად – 3,923,665,000 ლარისა, ხოლო არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლში 47,435,000 ლარი, ნაცვლად – 44,735,000 ლარისა.
კომპონენტ(ებ)ი, სადაც გამოვლინდა დარღვევა	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო.

საკონტაქტო ინფორმაცია

გაცემული რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგის პროცესზე პასუხისმგებელი პირი	მარიამ ჭოლოკავა – mcholokava@sao.ge
სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის რეკომენდაციების შესრულების მონიტორინგის სისტემა	https://aris.sao.ge/
ვებგვერდი და სოციალური მედია	https://www.sao.ge/ https://www.budgetmonitor.ge/ka http://www.blog.sao.ge/ http://www.sai.ge/main/ https://www.linkedin.com/company/stateauditoffice/ https://www.youtube.com/user/saogeorgia https://www.facebook.com/www.sao.ge
ცხელი ხაზი	(+995 32) 243 81 81
ელექტრონული ფოსტა	sao@sao.ge

სახელმწიფო აუდიტის სამსახური
ქ.თბილისი, 0144, წმ. ქეთევან დედოფლის გამზირი N96
+995 32 243 84 38